דף 1 · רמזור המילים וציר הזמן

1. רמזור

- א. **ירוק**: דעה עם סיבה.
- ב. **צהוב**: עלבון.
- ג. **אדום**: "בוגד" הופך יריב לאויב.
- ד. **ירוק**: אי הסכמה עם סיבות.
- ה. **אדום**: מוציא ילד מהקבוצה.
- ו. **צהוב**: עלבון והכללה.

מה לחפש: ויכוח בין צהוב לאדום הוא חלק מהלמידה. מה שחשוב הוא הנימוק. אם תלמידים סימנו את ב' באדום, אפשר לקבל עם הסבר טוב.

2. ציר הזמן

ב (אוסלו, 1993) ← **ג** (הפגנות ושלטים מסיתים) ← **ה** (הסמל, אוקטובר 1995) ← **א** (העצרת, 4.11.1995) ← **ד** (הרצח) ← **ו** (יום זיכרון בכל שנה)

מה לחפש: ג' ו-ה' יכולים להתחלף אם התלמיד מסביר שההפגנות נמשכו לאורך כל התקופה.

3. "כרסום יסוד הדמוקרטיה"

דוגמה לתשובה: אלימות הורסת את הדמוקרטיה מבפנים, כמו תולעת בתפוח. במקום שהרוב יחליט בקלפי, מי שמשתמש בכוח מחליט במקום כולם.

מה לחפש: הרעיון: בדמוקרטיה מכריעים בהצבעה, ואלימות עוקפת אותה.

דף 2 · כדור השלג בקבוצה

1. איפה הוויכוח הפך לשנאה

התשובה הצפויה: **הודעה 6** ("בוגד"), כי היא הופכת חברים עם דעה אחרת לאויבים. תשובות של הודעה 4 או 5 מתקבלות עם נימוק: שם התחילו העלבונות וההתקפה על אדם במקום על רעיון.

2. כתיבה מחדש (דוגמאות)

- 4: "אני פחות אוהב ים, כי אין שם הרבה מה לעשות חוץ משחייה."
- 6: "אני בעד צפון, אבל אפשר להצביע ולראות מה רוב הכיתה רוצה."
- 7: "מאיה, אני לא מסכים איתך, אבל בואי נשמע את הסיבות שלך."

מה לחפש: מותר להמשיך לא להסכים. מה שמשתנה: מדברים על הרעיון, לא על האדם.

3. רוני ונועה

דוגמה לתשובה: רוני צחק, וכך הראה שזה בסדר, ונתן לכדור השלג להמשיך לגדול. נועה עצרה את השיחה ואמרה שזה לא בסדר.

דף 3 · כרטיס יציאה

- שאלה 2: אין תשובה נכונה, ולא נותנים ציון על המיקום בסקאלה.
- שאלה 3: כל צעד מעשי מתקבל, למשל "לכתוב סיבה ולא עלבון" או "לעצור כשמישהו נפגע".

דף 4 · מוויכוח לשנאה

מחוון קצר (לכל רכיב נקודה אחת, סך הכול 5)

1. סימן ברור לשנאה (למשל מילים כמו "בוגד", או קריאה להחרים מישהו).
2. הסבר עם "כדור השלג": הודעות קטנות מצטברות.
3. דוגמה של "במקום... אפשר...".
4. דרך פעולה כשאחרים כותבים כך.
5. סיכום.

דוגמה לתשובה: אפשר לדעת שעברנו לשנאה כשמפסיקים לדבר על הרעיון ומתחילים לתקוף את האדם. זה מסוכן כי כל הודעה מוסיפה עוד קצת, כמו כדור שלג, עד שמישהו כבר נראה כמו אויב. במקום לכתוב "אתה בוגד" אפשר לכתוב "אני לא מסכימה, כי...". אם מישהו אחר כותב ככה, אפשר לכתוב "זה לא בסדר" או לפנות למורה. לכן חשוב לעצור מוקדם.